

VĚŠTNÍK 2018 ZIMA

Dozorčí rada DILIA

prof. Vadim Petrov – předseda

Konzultační hodiny každou středu v sekretariátě DILIA od 12:00 hodin. Náročnější jednání je třeba domluvit předem na tel. 283 893 603.

B.A. Šimon Pellar – místopředseda

Mgr. Zdeněk Zelenka – místopředseda

PhDr. Hana Linhartová

MgA. Marek Epstein

Libor Dvořák

Mgr. Petr Markov

doc. Karel Smyczek

Vladimír Michálek

PhDr. Roman Ráž

OBSAH

ÚVOD	2
AKTUALITY	3
ROZHOVOR s profesorem Vadimem Petrovem	8
PERSPEKTIVY DILIA 70 let s DILIA	11
GRANTY A CENY DILIA	15
OCENĚNÍ	18
PRÁVO Kritikova pěst Breviář autora: Praxe DILIA při licencování a výplatě odměn u tzv. barrandovských filmů	19
KOLEKTIVNÍ SPRÁVA Sazebníky DILIA po novele autorského zákona	24
ZÁBAVA Profesor František Sekanina, český kritik	28
VÝROČÍ	30
ÚMRTÍ	31
KONTAKTY	32

ÚVOD

MILÉ AUTORKY, VÁŽENÍ AUTOŘI,

dovolte nám oběma, abychom vám popřáli hezké a ničím nerušené Vánoce i Nový rok. Možná je to přání troufalé a to z toho důvodu, že atmosféra v naší české společnosti není zrovna ideální. Cosi o tom řekl Václav Havel, když kdysi prohlásil, že zde panuje „blbá nálada“. Tento fakt, který má vždy jistě subjektivní příděch, by však neměl vniknout do našich domovů, kde budeme slavit jak Vánoce, tak Nový rok. No a ohledně té „blbě nálady“ – stačí se dívat na televizi jen na audiovizuální díla a vypnout ji v okamžiku, kdy začínají zprávy či jiný takový obdobný program.

Koneckonců máme co slavit a tak se lehce zbavovat oné negativní nálady. Vždyť jsme v tomto roce oslavili stoleté výročí existence samostatné československé a české státnosti a to je bezesporu pozitivní. Mimochoodem existuje mnoho alternativních úvah o tom, jak by to v české kotlině vypadalo, kdyby k vyhlášení Československé republiky nedošlo, a žádná z nich se se samostatností československého státu nemůže měřit.

Dlužno připomenout, že v příštím roce, tedy v roce 2019 oslaví DILIA 70 let své existence. Jsme hrdí na tuto skutečnost, jelikož podobné organizace, respektive právnické osoby hájící autorská práva, vznikají a zanikají jako houby po dešti. O historii DILIA naleznete článek v tomto Věstníku.

Tedy držme pevně praporek autorského práva v našich rukou a snažme se mít do nového roku dobrou, nikoli blbou náladu. Koneckonců, je to také na nás.

Se srdečným pozdravem,

Vadim Petrov
předseda Dozorčí rady DILIA

Jiří Srstka
ředitel DILIA

AKTUALITY

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA 2018 – TO NEJLEPŠÍ Z RUMUNSKA

Již počtrnácté pořádala agentura DILIA překladatelskou dílnu. Workshop byl určen začínajícím překladatelům, ať už z řad studentů filologických oborů, či naopak studentů divadelních škol a dalších, kteří mají dostatečné jazykové vybavení a zájem o divadelní texty. Překladatelská dílna DILIA byla v letošním roce zaměřena na oblast současné rumunsky psané dramatiky. Odbornými tutory byli v letošním roce významní překladatelé z rumunštiny Jitka Lukešová, Jarmila Horáková a Jiří Našinec.

Na začátku června proběhlo úvodní setkání mladých stipendistek s jejich zkušenými tutory, které bylo zaměřené na praktickou přípravu budoucích překladatelů, tj. na základní informace ohledně specifik divadelního překladu a na problematiku autorského zákona. Na začátku října došlo k dalšímu setkání všech účastníků, kde se probíraly jejich zkušenosti s překladem. Stipendistky měly šanci vzájemně si překlady ohodnotit a vyslechnout názory nejen svých tutorů, ale i svých kolegů.

V pondělí 5. listopadu proběhla ve VILE Štvanice v produkci Divadla LETÍ prezentace výsledků Překladatelské dílny DILIA 2018 za účasti autorů Elise Wilk a Bogdana Georgescu pod názvem *To*

nejlepší z Rumunska! V režii Kashy Jandáčkové byly ve formě scénických skic představeny tyto nově přeložené texty:

Elise Wilk: krokodýlek

překlad: Tereza Kortusová, tutorka: Jarmila Horáková

David díky své bujně fantazii žije v přesvědčení, že jeho zesnulý otec byl vyslaný jako kosmonaut do vesmíru, aby opravil rozbitou planetu. Je právě ve věku, kdy se chlapi začínají zajímat o děvčata i jinak než jen jako o potenciální terč posměchu a kanadských žertíků. Jenže se zdá, že Davida vlastně děvčata zas až tolik nezajímají...

Elise Wilk: Papírová letadla

překlad: Klára Našincová, tutor: Jiří Našinec

Znepokojivá exkurze do světa dospívajících středoškoláků, jejichž rodiče odcestovali za prací do zahraničí, a musí tak vyrůstat u příbuzných. Zbydou jim jen letadla z papíru a rány, které se zřejmě nikdy nezacelí...

4 AKTUALITY

Bogdan Georgescu: Antisociální síť

překlad: Micaala Rotaru, tutorka: Jitka Lukešová

Děj se zaobírá kyberšikanou vyučujících prostřednictvím soukromé skupiny na sociální síti Facebook. Jeden z vyučujících do oné skupiny pronikne a nalezený obsah následně vyvolá vlnu pobouření ze strany celého učitelského sboru.

Prezentace se kromě autorů zúčastnili také překladatelky a jejich tutoři. Autoři Elise Wilk a Bogdan Georgescu během svého pobytu v Praze vystoupili na Katedře jihoslovanských a balkanistických studií na přednášce, kterou DILIA organizovala ve spolupráci s Univerzitou Karlovou.

Projekt vznikl za podpory Dozorčí rady DILIA a Fabulamundi – Playwrighting Europe.

DK

8@8 V RÁMCI PDFNJ

Podzimní díly scénických skic v rámci projektu 8@8 byly věnovány německojazyčným hrám. 9. října se v prostorách Vily Štvanice usídlila hra berlínské autorky, herečky a režisérky s rumunskými kořeny Nory Abdel-Maksoud. Hru *Film o filmu (The making Of)*, bláznivou satiru na divadelní a filmový průmysl režírovala Natália Deáková v hlavní roli s Natálií Drabiščákovou.

Poslední dva díly letošního cyklu scénických skic 8@8 představily nejmladší německojazyčnou generaci autorů a proběhly v rámci off-programu Pražského divadelního festivalu německého jazyka.

27. listopadu představila režisérka Linda Dušková text Miroslavy Svolicové *ta zeď se pospojuje sama a hvězda promluvila, hvězda taky něco řekla* v překladu Barbory Schnelle. Miroslava Svolicová, rakouská autorka se slovenskými kořeny, je považována za vycházející hvězdu německy psané dramatiky. V této hře zkomponovala pro divadlo novátorskou frašku postavenou na fragmentech z minulosti, současnosti i budoucnosti psanou experimentálním rytmizovaným jazykem, který holí na dřevě původní slovní významy, obrací idiomy a fráze naruby a nechává diváka se sarkastickým výsměškem tápat v hlubinách vlastní paměti a představitivosti.

29. listopadu byl uveden text Bonna Parka *Kňourání mléčné dráhy* v překladu Petry Zachaté a v režii čerstvého absolventa DAMU, talentovaného režiséra a laureáta Ceny Evalda Schorma Adama Skaly. Cenami ověněný mladý německý autor se ve svých hrách věnuje pop kulturním odkazům, které staví do nových konotací. Ve hře *Kňourání mléčné dráhy* vkládá do úst prohlášení slavným osobnostem v blízké a velmi nepravděpodobné budoucnosti. Donald Trump se omlouvá za období své vlády, Heidi Klum se nestydí za to, že přibrala a chystá se pohltnout mámu, tátu a půl království k tomu. Lidé v tomto sci-fi dramatu jsou bez naděje, někdy dokonce zlí a protivní, ale snaží se dělat věci tak, aby byly takzvané „great again“. A to přestože většina už na svět rezignovala, především ti talentovaní a privilegování, kteří již dávno zmizeli v internetových sítích.

Překlady her podpořila Nadace Český literární fond a Goethe Institut.

MŠ

SOUHVĚZDÍ GULAG KARLA PECKY PŘIPOMENE ŽIVOT ZA OPONOU

K příležitosti nedožitých narozenin významného českého spisovatele a politického vězně 50. let Karla Pecky vychází sbírka z jeho díla – SOUHVĚZDÍ GULAG Karla Pecky, které licencovalo Literární oddělení DILIA.

Čtveřice románů, tři povídkové soubory, básnické sbírky a originální kafkovské povídky rozšířené o předmluvu Jiřího Padevěta, to vše přiblíží na 996 stranách, jak vypadal reálný komunistický režim v Československu. Během čtení poznáte svět lidí, kteří na vlastní kůži okusili přístup režimu ke všem s odlišným politickým názorem. Sběrka je doplněna doslovy a úvahami od spisovatele Jiřího Stránského, socioložky Jiřiny Šiklové, filozofa Daniela Kroupy, biskupa Václava Malého, profesora Cyrila Höschla, politologa Petra Pitharta, básnířky Hany Gerzaničové a architektky Evy Jiříčné. Doslov napsal spisovatel Jiří Padevět. Knihu působivě dotváří grafiky malíře Miloše Kotka.

Sběrka se skládá z následujících titulů:

Motáky nezvěstnému – Realistický román se silnými autobiografickými prvky vycházející z osobních zážitků autora. Popisuje metody komunistického režimu a zacházení s politickými odpůrci.

Na co umírají muži – Soubor devíti povídek z komunistických gulagů 50. let, příběhy o přátelství, odvaze, zbabělosti, solidaritě i zradě.

Horečka – Akční román o útěku z komunistického lágru a následcích tohoto činu.

Rekonstrukce – Sběrka básní napsaných v táborech Nikolaj, La Bytíz.

Veliký slunovrat – Román o životě politického vězně po propuštění z komunistického vězení.

Čtvrtý vítáč – Kafkovská povídka o fungování státní bezpečnosti.

Malostranské humoresky – Vesele i vážně laděný soubor povídek, úvah a esejů z Malé Strany.

Svůdnost černé barvy – Pokračování Malostranských humoresek po roce 1989.

Štěpení – Dvojromán (rok 1968 x Valdštejnova doba) na téma emigrace.

Karel Pecka byl významný český spisovatel a politický vězeň, který jako jeden z prvních podepsal Chartu 77. Autor, který je držitelem ocenění Rytíř české kultury 2017 in memoriam a nositel státního vyznamenání Řádu T. G. Masaryka III. třídy od prezidenta **Václava Havla**, byl v letech 1949–1959 vězněn v několika českých koncentračních táborech, mimo jiné ve Svornosti, Nikolaji, Bytízku nebo „táboře černé smrti“, které mu byly inspirací. Knihu SOUHVĚZDÍ GULAG Karla Pecky sestavil a vydal Daniel Pagáč, který spisovatele osobně znal a byl jeho prací silně zasažen. Křest knihy proběhl 1. října v Knihovně Václava Havla.

VŽ

ZEMŘEL REŽISÉR PETR WEIGL

V sobotu 14. července zemřel ve věku 79 let režisér Petr Weigl, známý především svými nekonvenčními filmovými adaptacemi hudebních a operních děl s osobitou mírou stylizace.

Petr Weigl natočil 46 filmových titulů, z nichž nejúspěšnějším se stal legendární snímek *Radúz a Mahulena* s Magdou Vašáryovou a Janem Třísskou v hlavních rolích. Dále jsou za vrchol Weiglovy tvorby považovány filmově ztvárněné opery *Rusalka*, *Faust* a *Markéta, Marie Stuartovna*, *Lady Macbeth z Mcenského újezdu* či *Evžen Oněgin*.

Mimo tuto dominantní filmovou linii své tvorby pracoval také na několika baletních a operních inscenacích v pražském Národním divadle, v Národním divadle v Bratislavě, v Espace Pierre Cardin v Paříži, v Deutsche Oper Berlín, Teatro Maestranza v Seville a Bavorské státní

Operě v Mnichově. Velkým úspěchem byla jeho inscenace Straussovy opery *Salome* v berlínské Deutsche Oper, která byla přenášena televizí do celého světa.

Kromě režie působil Petr Weigl jako dramaturg v Československé televizi či v Baletu Národního divadla.

Za svou tvorbu obdržel řadu mezinárodních ocenění, mj. Prix Italia za film *Bludiště moci* a za adaptaci baletu Sergeje Prokofjeva *Romeo a Julie*. Dvakrát byl oceněn jako finalista na cenu Emmy Award v USA. V roce 2008 získal od Českého filmového a televizního svazu FITES cenu Vladislava Vančury za celoživotní rozvoj hudebně dramatických forem v televizi a ve filmu. V březnu 2016 obdržel také zvláštní cenu Kolegia Cen Thálie za mimořádný umělecký přínos českému divadelnímu umění.

JM

VE VĚKU 68 LET ZEMŘEL PŘEKLADATEL SHAKESPEARA JIŘÍ JOSEK

Po těžké nemoci zemřel 10. srpna překladatel, režisér a nakladatel Jiří Jůsek. Bylo mu 68 let. Jůsek překládal z angličtiny a věnoval se dílu Williama Shakespeara. Vlastnil a provozoval nakladatelství Romeo, kde vlastní převody slavného dramatika vydával.

Jiří Josek se narodil 31. března 1950 v Brně. Vystudoval angličtinu a češtinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V letech 1975 až 1991 působil jako redaktor v nakladatelství světové literatury Odeon. Od roku 1991 vedl na Ústavu translatoologie FF UK semináře literárního překladu a dějin překladu.

Přeložil 34 Shakespearových dramát a kromě toho také kultovní román Jacka Kerouaca *Na cestě*, prózu Williama Saroyana *Tracyho tygr*, román *Ragtime* od E. L. Doctorowa a řadu dalších prozaických děl.

Kromě dramatické tvorby Shakespearovy se Jiří Josek věnoval i dílům jiných divadelních autorů a přeložil například *Žebráckou operu* Johna Gaye, *Skleněný zvěřinec* Tennesseeho Williamse či *Zabijáka Joe* Tracyho Lettse. Díky jeho práci se českým čtenářům otevřel svět básnické tvorby Allena Ginsberga. Spolupracoval i s českou muzikálovou scénou, pro níž do češtiny převedl *West Side Story*, *Mary Poppins* či *Vlasy*.

Jiří Josek je držitelem řady cen za překlad a dabing, mezi nejvýznamnější patří Jungmannova státní cena, kterou dostal v roce 1999 za překlad Shakespearova *Hamleta*, jehož také ve stejném roce režíroval v ostravském Divadle Petra Bezruče.

(zdroj: ČTK)

ZEMŘEL VÝZNAMNÝ ČESKÝ DRAMATURG A SCÉNÁRISTA JIŘÍ BLAŽEK

Ve věku 86 let zemřel ve středu 22. srpna 2018 velikán české filmové dramaturgie a člen Dozorčí rady DILIA Jiří Blažek. Pod jeho dramaturgickým vedením vznikla řada legendárních filmů jako *Šašek a královna*,

Sestřičky, *S tebou mě baví svět*, *Fešák Hubert* či *Smrt krásných srnců*.

Jiří Blažek se narodil 16. 12. 1931 v Brně. Po absolvování pražské FAMU působil nejen jako dramaturg a scénárista na volné noze, ale v šedesátých letech rovněž jako šéfdramaturg Filmového studia Gottwaldov, v letech sedmdesátých jako umělecký ředitel, dramaturg a scénárista ČT BRNO, v osmdesátých letech byl scénáristou Filmového studia Barrandov, v devadesátých letech působil mj. jako externí profesor dramaturgie a scenáristiky na FAMU, umělecký ředitel Filmového studia Zlín či jako ředitel Filmového studia Barrandov, Praha. Členem Dozorčí rady DILIA byl od roku 2009.

Je autorem původního scénáře Jirešova filmu *Lev s bílou hřívou*, Pinkavovy satirické komedie *Láska nelaskavá*, spoluautorem Menzelovy filmové adaptace *Konec starých časů*, napsal čtyřdílný televizní film *Legenda o živých mrtvých* a řadu dalších. Sirového film *Chlapec a srna*, na jehož scénáři Jiří Blažek spolupracoval, obdržel v roce 1961 na mezinárodním festivalu dětských filmů v Benátkách cenu San Giorgio za nejlepší film roku pro mládež. Umělecky aktivní zůstával Jiří Blažek až do konce svého života, naposledy dramaturgicky spolupracoval na filmech *Fotograf* Ireny Pavláskové, *Špunti na vodě* Jiřího Chlumského či na debutu Sofie Šustkové *Do větru*, který měl premiéru v dubnu letošního roku.

JM

ROZHOVOR

ROZHOVOR S PROFESOREM VADIMEM PETROVEM, PŘEDSEDOU DOZORČÍ RADY DILIA

Můžeš krátce vzpomenout na své dětství? Víš, že ses narodil na Žižkově v rodině lékaře. Ale jak ses dostal k hudební tvorbě? A kdy jsi začal hrát na klavír?

Na Žižkově jsem byl víc uličník než muzikant. K hudbě jsem se dostal, protože každá šlechtická rodina, se snažila zajistit dětem to nejlepší vzdělání a tím pádem i vzdělání hudební. Když mi bylo šest let, dali mě rodiče učít na housle. Po třech měsících jsem měl už první koncert. Tam jsem zahrál „Kočka leze dírou“, dostal vavřínový věnec a tím to skončilo, protože mně ty housle vrzaly u ucha. Pak mě rodiče poslali k profesoru Šilhavému – to byl profesor konzervatoře, a protože jsem byl tehdy jednička jako uličník, zmaloval jsem mu klavír, a tak mě za chvíli vyhodil. Ale pak přišla rodinná známá, paní Hedrychová, které jsem říkal teta, a ona se mnou preludovala na klavír. A od té doby jsem byl ztracený. Veškeré volné chvílky jsem trávil u klavíru. Bavilo mě to, hrál jsem a improvizoval. To mi bylo asi osm let.

Můžeš si vybavit své první hudební dílo?

První dílo jsem složil před rokem 1940. Před tím jsem psal pohádky a detektivky pro dědečka. To byla literární díla, ale DILIA tehdy nebyla, tak jsem se ohledně nich nemohl nechat zastupovat. Jedna z prvních skladbiček byla pro klavír a jmenovala se „Zimní nálada“ a dodnes ji mám „v originálním balení“ uchovanou. Pikantní na tom bylo, že tenkrát nebyl k dostání žádný papír, a tak mi tatínek věnoval své starší lékařské zápisníky s diagnózami chorob svých pacientů, takže jsem svými skladbičkami zaplnil všechny volné stránky a tím jsem se ocitl mezi různými, tedy i pohlavními chorobami...

Máš spočítáno, kolik opusů jsi složil?

Celkové číslo evidovaných děl je 1319, ale s tím, že televizní seriál beru jako jeden opus. Nikdy jsem to neměl v plánu počítat, ale dostávám se do trapných situací, když se mě někdo zeptá, jestli jsem to napsal, a já říkám moment, já se musím podívat.

Jak došlo k tvé perzekuci v šedesátých letech?

Tím, že jsem byl dítě emigranta. Za První republiky dostali ruští studenti ohromnou šanci ve formě stipendia T. G. Masaryka, a tak mohli vystudovat i za chudých podmínek. To bylo obrovské plus. Většina emigrantů se pak vypracovala a republice to následně vraceli. To byla nejpozitivnější doba. Pak přišla válka a Rusové byli najednou nepřátelé. Táta byl policejní doktor, který lidem pomáhal proti nástupu do „totálního nasazení“. Každou chvíli u nás bylo gestapo a tátu prošetřovalo. Tak to bylo po celou válku.

Pak nás osvobodila sovětská armáda a čtyři dny po osvobození k nám přišla NKVD, major Puškarenko, a kontrolovali tátu, jestli se svou činností neprohřešil proti Rusku. Naštěstí to dopadlo dobře. Za otce se plně postavila tehdejší pražská ilegální organizace KSČ, která sledovala činnost významných veřejných činitelů, a nakonec spolu všichni zúčastnění vypili na zdraví dvě lahvinky vodky a tím to skončilo. A to vše na rozdíl od jiných emigrantů, kteří byli odvezeni do Ruska do gulagů....

Ale za doby socialismu jsem byl pořád dítě bělogvardějce. Takže když jsem udělal zkoušky na AMU, nebyl jsem z kádrových důvodů přijat. Ale měl jsem prima strejdu, který chodil na pivo s profesorem Václavem Dobiášem z AMU a říkal mu: „Vašku, co blbneš, můj synovec to všechno udělal na jedničku a vy jste ho nepřijali.“ Vysvětlili si to u piva a za tři dny to bylo vyřešené. Byl jsem přijatý.

A jak to bylo po studiích?

U mě se po celý život projevovala ta žižkovská nátura, že jsem byl buřič. Po absolvování školy jsem nemohl najít zaměstnání. Vystudoval jsem kompozici a teoretické předměty a navíc pedagogickou nadstavbu.

Nakonec jsem s pomocí tatínka dostal místo v Městském domě osvěty v Praze. Než jsem tam nastoupil, dělal jsem zedníka a nesmírně si toho vážím. Když ke mně dnes přijde zedník, tak mu umím říct, ne, takhle to nechci a ukážu mu, jak to má udělat.

V Městském domě osvěty jsem byl vedoucím oddělení Lidové zábavy. Dneska se tomu musím smát, protože pode mne spadali všichni lidoví muzikanti v Praze, orchestry všech typů, zpěváci, taneční mistři a další. Od vítání novorozenat, po pohřby, taneční kursy, vinárny, hospody, kolotoče, houpačky a tak dál. Tam jsem zažil tolik věcí, že by to vydalo na velkou knihu.

Kdy a jak si založil Ježkovu konzervatoř?

Právě proto, že jsem byl ten buřič, tak jsem si usmyslel, že vybuduji školu, která ukáže světu, že my Češi umíme psát taky českou, moderní taneční muziku, která se postaví proti neskutečně velkému přívalu sovětských šlágrů a častušek. A když jsem to tehdy řekl svému nadřízenému, tak mi rovnou oznámil, že pokud tu školu s tímto zaměřením založím, tak mě vyhodí, což se nakonec po roce 1968 opravdu stalo. Nicméně jsem velmi rád, že se mi podařilo Lidovou konzervatoř, která nyní nese název Konzervatoř Jaroslava Ježka, v roce 1958 založit. Její popularita a obliba rostla závratným tempem, takže v krátké době přerostla rámec osvětového zařízení a stala se prestižní školou.

Já sám jsem po roce 1968 v důsledku politické perzekuce dostal hodinový vyhozov z práce a měl jsem zakázáno všechno, televizi, rozhlas, film, školství a teprve po delší odluce vedla má cesta k nevidomým. S pomocí přátel jsem byl doslova „propašován“ na Konzervatoř Jana Deyla pro nevidomé, kde jsem působil čtyři roky a následně

od roku 1976 až do důchodu na Pražské konzervatoři, kam mě opět s velkým osobním rizikem prosadil tehdejší ředitel, můj přítel František Martiník. Tam jsem vychoval celou plejádu úspěšných skladatelů, instrumentalistů, herců a zpěváků od operních až po zpěváky populární hudby. Své studenty jsem nikdy příliš nešetřil, což mi při setkání občas připomenou. Já jim na to odpovídám: „Podívejte, kdybych vám nedával ty sardele, tak byste se neprosadili a nebyli tak úspěšní jako jste.“ V kultuře je podle mě nejhorší namlouvat někomu, že je dobrý, když dobrý není.

Co pro tebe znamenalo udělení státní ceny za zásluhy o stát?

Byl jsem tím velice poctěn, ale o tohle ocenění se zasloužili především moji posluchači a diváci, kteří si mou muziku oblíbili, na vyznamenání mne navrhli a já jim za to velmi děkuji.

Jak dlouho působíš ve funkci nejdříve předsedy Správní rady DILIA a poté předsedy Dozorčí rady DILIA? Jakou předpovídáš DILIA budoucnost?

Já jsem členem DILIA od roku 1996 a jako předseda správní rady a poté rady dozorčí působím od roku 2000, takže už osmnáct let. Jsem rád, že jsem zde našel pracoviště, kde v mém věku mohu uplatňovat a předávat své životní zkušenosti současné generaci autorů. Pokud to dovolí normální politická situace, tak perspektivu DILIA vidím optimisticky. Jednak díky náplni její práce, dále proto, že znám vysoce odbornou, cílevědomou pracovitost ředitele Jiřího Srstky a vedoucích pracovníků včetně všech zaměstnanců, kteří se doslova perou za práva

autorů, což v ostatních organizacích není vždy prioritou. Tady jsem spokojený, a pokud budu moci, budu vždy DILIA podporovat.

VADIM PETROV

hudební skladatel, klavírista a hudební pedagog, se narodil 24. května 1932 v Praze. Při studii na ruském gymnáziu studoval skladbu u profesora Miroslava Kabeláče a potom na pražské AMU u Jaroslava Řídkého, Václava Trojana, Pavla Bořkovce a dalších. Je významným hudebním pedagogem, který v Praze založil Lidovou konzervatoř (dnes Konzervatoř Jaroslava Ježka), zde působil jako její první ředitel. Po roce 1968 byl politicky perzekuován a měl zákaz umělecké činnosti. V této inkrimované době vyučoval hudbu na Konzervatoři Jaroslava Deyla a v letech 1976 až 1992 vyučoval skladbu a hudební teorii na Pražské konzervatoři. Skládá hudbu všech žánrů od hudby taneční, scénické, filmové až po hudbu populární (vyšší populár, písně, šansony apod.) i hudbu vážnou (kupř. hudbu symfonickou, komorní či vokální). Na svém kontě má více jak 1.319 hudebních titulů. Je držitelem celé řady domácích i mezinárodních ocenění. Již 18 let je předsedou Správní a poté Dozorčí rady DILIA.

Rozhovor vedl Jiří Srstka.

PERSPEKTIVY DILIA

70 LET S DILIA

V roce 2019 završuje DILIA 70 let své existence. Následující text je stručným nahlédnutím do její historie.

Vznik DILIA

Vznik DILIA souvisí se všeobecnou reorganizací kulturních zařízení po roce 1948. Na dřívější soukromé divadelní agentury byly postupně uvaleny národní správy a kolem jádra, kterým byla agentura Svazu československých spisovatelů „AgsySnd“, bylo vytvořeno jediné divadelní jednatelství. DILIA tak vznikla v roce 1949 jako lidové družstvo, v jehož správních orgánech byly tehdy paritně zastoupeny umělecké svazy, a to tehdejší Svaz hudebních skladatelů a Svaz spisovatelů. Původní název zněl: „DILIA, Československé divadelní a literární jednatelství“ a její působnost jako ochranné organizace autorské byla později stanovena § 72 autorského zákona č. 115/1953 Sb. Nové jednatelství na sebe převzalo nejen zastupování autorů a jejich děl, ale i kulturní propagaci. Valná hromada družstva v roce 1950 také sjednotila sazby ohledně zastupování autorů na jednotných 10 %, což je mimochodem sazba, kterou DILIA uplatňuje většinou dodnes.

Oblasti působení DILIA

Nově vzniklá DILIA tak převzala péči o práva tvůrců v divadelním oboru v nejširším slova smyslu: nešlo tedy jen o činohru, nýbrž také o hudebně dramatický žánr, tj. operu, balet, operetu, scénickou hudbu atd. Základním posláním družstva DILIA bylo vybudovat systém ochrany autorských práv a vytvořit podmínky pro šíření děl literárních, dramatických, hudebně-dramatických, choreografických a pantomimických českých a slovenských autorů. Novým posláním DILIA bylo taktéž udílet svolení k vydávání, uveřejňování a provozování děl včetně provozování divadelního, svolení k užití při výrobě gramofonových desek, šíření těchto děl rozhlasem, filmem a vybírat pro nositele autorských práv odměny za užití všech těchto děl.

DILIA začala sama vydávat dramatická díla, obstarávala jejich prodej, rozmnožovala jevištní díla hudebně dramatická včetně notových materiálů a zajišťovala jejich prodej, pronájem a půjčování. Uzavírala také smlouvy o vzájemné ochraně autorských práv se zahraničními partnery a mezi její činnosti patřilo i šíření a zastupování děl zahraničních autorů v tehdejší Československé republice a českých či slovenských autorů v zahraničí. Pro tyto účely DILIA pořizovala a distribuovala katalogy, klavírní výtahy a synopse včetně jejich překladů do světových jazyků.

Profilace a proměna družstva DILIA v samostatně hospodařící podnik

Po završení 10 let existence DILIA došlo k její významné organizační změně. K 1. 10. 1959 byly od DILIA, Československého divadelního a literárního jednatelství, odděleny Scénografická laboratoř

a Divadelní ústav a ustaveny jako samostatné zařízení Ministerstva školství a kultury ČSSR. Základem Divadelního ústavu bylo tzv. „Dokumentální oddělení“ založené v DILIA v roce 1950 a připojené k ní na přechodnou dobu. Fundament dnešní knihovny Divadelního ústavu tudíž pochází ještě z dob jeho fungování v rámci DILIA, a to zejména ohledně materiálů z pozůstalosti divadelních pracovníků a výtisků veškerých nově vytvořených anebo přeložených her.

Jednou z důležitých a nezbytných činností DILIA bylo a dodnes je vedení a pořizování dokumentace přechodu autorských práv zemřelých autorů na jejich oprávněné dědice. Touto rozsáhlou dokumentační činností se žádná jiná organizace nezabývala a databáze dokumentů o přechodu autorských práv tvoří fundament, ze kterého se odvíjí další činnosti DILIA jako kolektivního správce a agentury.

V roce 1961 byla právní forma DILIA z rozhodnutí Ministerstva školství a kultury ČSR změněna na samostatně hospodařící právní osobou se stejným názvem a obsahem činnosti, avšak řízenou státem. O rok později byly OSA a DILIA na základě jejich žádosti zapsány do podnikového rejstříku. Organizační řád DILIA stanovoval pro řízení podniku desetičlenný výbor a předsednictvo. Vzhledem ke kulturně propagační činnosti DILIA patřily k organizačním složkám DILIA i komise literární, divadelní a hudební. Ty doporučovaly díla, která měla být nabídnuta k vydání nebo provozování v zahraničí. Divadelní a hudební komise dále působila jako rada pro ediční plán vydávání textů divadelních děl či pro plán výroby notových materiálů hudebně-dramatických děl. Předsedou literární komise byl vždy zástupce Svazu čs. Spisovatelů, ostatní členové byli jmenováni ředitelem DILIA.

V roce 1969 upravuje Ministerstvo kultury ČSR statut DILIA, divadelní a literární agentury ve smyslu zastupování autorů literárních, dramatických, hudebně dramatických, filmových a děl s nimi spojených včetně televize, Laterny magiky, Kinoautomatu atp., jakož i jejich právní nástupce.

Transformace DILIA po roce 1989

Po změnách v roce 1989 bylo nutné vzhledem k provázanosti činnosti DILIA se zahraničními partnery a vzhledem k zásadní změně právního prostředí transformovat DILIA do nové právní podoby a zcela ji odstátnit. Iniciátory této změny byli samotní autoři, kteří vytvořili občanské sdružení s názvem DILIA, divadelní a literární agentura, na kterou přešla na základě Smlouvy o prodeji podniku mezi původní DILIA, divadelní a literární agenturou zastoupenou Mgr. Ladislavem Simonem jako prodávajícím a „novým“ občanským sdružením DILIA, divadelní a literární agenturou zastoupeným Mgr. Ladislavem Simonem, Šimonem Pellarem a Vladislavem Čejchanem jako kupujícím z roku 1997 všechna práva a povinnosti včetně majetku předchozí právnícké osoby. Toto občanské sdružení bylo zaregistrováno Ministerstvem vnitra dne 13. 9. 1996, tedy před citovaným prodejem původní DILIA. Celkovou transformací a likvidací zrušeného subjektu byl pověřen tehdejší ředitel DILIA Mgr. Ladislav Simon a majetkově i právně byl proces ukončen v roce 2001. Po dokončení likvidace původní DILIA v roce 2001 převzalo občanské sdružení DILIA hmotný movitý a nehmotný investiční majetek původní DILIA, nemovitosti, pronajaté prostory, veškeré závazky a pohledávky a také všechny zaměstnance. V roce 2006 byl název subjektu změněn na DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, občanské sdružení.

K úkolům nové DILIA přibyly v moderní společnosti i oblasti vypořádání autorských práv a výkonu kolektivní správy v oblasti tzv. náhradních odměn, plynoucích z dovozu kopírek a tiskáren, poskytování rozmnožovacích služeb, užití televizních a rozhlasových přijímačů ve veřejně přístupných prostorách, provozování kabelového přenosu a DVD/video půjčoven, knihovnických služeb, jako jsou veřejná čtení pořádaná knihovnami, elektronické dodávání dokumentů knihovnami atd.

V souvislosti s novým občanským zákoníkem č. 89/2012 byla DILIA transformována do podoby spolku.

70 let s DILIA

V 70. roce existence DILIA řídí tento spolek dozorčí rada a ředitel. DILIA se člení na agenturu, kolektivní správu a ekonomický úsek. Agentura se dále dělí na divadelní, hudební, literární a mediální oddělení. Počet členů spolku DILIA činí 340. Počet autorů zastupovaných DILIA (žijících i zemřelých) se dnes počítá na tisíce. Počet divadelních textů uložených v databázích DILIA v elektronické podobě či v rukopise činí v současnosti asi 18 000 takových textů. V dobách, kdy DILIA vydávala divadelní texty a notové materiály, patřila mezi její provozy i vlastní tiskárna a DILIA také zaměstnávala vlastní notografy. Za sedmdesátiletou historii DILIA zaměstnávala řadu významných osobností jako např. překladatele Helenu Suchařípovou, Vítězslava Kocourka, Igora Hájka, Alexandera Jerieho, Alenu Morávkovou, Jiřího Bureše, Gustava Bernaua, Valerii Sochorovskou, Pavla Kosatíka, divadelní historiky a teoretiky jako např. Ninu Vangeli nebo Jindřicha Černého, spisovatele a hudební skladatele jako Ivu Hercíkovou nebo Ladislava Simona. Někteří z nich našli v redakci DILIA i útočiště

v tzv. normalizačním období. V období před transformací měla DILIA více než 140 zaměstnanců, dnešní stav je 53.

DILIA je téměř od svého založení, přesně od roku 1952, členem mezinárodní autorskoprávní organizace CISAC (Confédération internationale des sociétés d'auteurs et compositeurs), dále pak členem nevládní organizace IFRRO (International Federation of Reproduction Rights Organisations) a SAA (Society of Audiovisual Authors).

Od počátku své existence do první poloviny 50. let sídlila DILIA v Praze na Vinohradech v Ječné ulici. Dlouholetým sídlem DILIA se pak stala adresa Vyšehradská 28, Praha 2, přičemž některá oddělení sídlila na dalších adresách (jako kupříkladu v Celetné ulici, Ungeltu, Malešicích). V roce 1992 zakoupila DILIA dům čp. 43 v Praze 9, Vysočanech, na adrese Krátkého č. 1. Zde DILIA sídlí dodnes.

Je ještě nezbytné podotknout dvě věci. První věcí je to, že DILIA je spolkem originálním v tom smyslu, že na rozdíl od ostatních právnických osob, zabývajících se ochranou autorů, je jedinou samosprávnou organizací, kterou založili, tvoří, řídí a spravují pouze autoři. Za druhé platí, že v období od svého založení do roku 1989 se jistě DILIA dopustila ideologických přehmatů v důsledku uspořádání tehdejšího československého režimu a někteří, v té době „zakázaní autoři“, jí byli poškozeni. Nicméně doba běží a v příštím roce uplyne od tzv. sametové revoluce 30 let, což je dosti dlouhá doba, aby na určité křivdy autoři či jejich dědicové zapomněli. O tom svědčí i fakt, že DILIA v současné době zastupuje třeba Pavla Kohouta, dědice Václava Havla nebo dědice Jaroslava Seiferta.

Jiří Srstka

PERSONÁLNÍ ZMĚNY V DILIA K 31. 12. 2018

V nadsázce lze říci, že celé právní oddělení DILIA, vyjma kolegy Tomáše Herolda, otěhotnělo. Dlužno tedy popřát jak paní Mgr. Haně Felkové (právniče), tak slečně Zuzaně Hůlkové (správkyni databáze) úspěšné mateřství a poděkovat jim za všechnu práci, kterou pro DILIA vynaložily. Co se týká „živé“ právní agendy Mgr. Hany Felkové, byla rozdělena mezi kolegu Tomáše Herolda, kolegyni Mgr. Helenu Pavlíkovou a mne. Zuzana Hůlková nastupuje na mateřskou dovolenou na jaře příštího roku.

K dalším změnám dochází v divadelním oddělení. Z agentáže odchází David Košťák, který se bude více věnovat profesi dramaturga. Na jeho místo od nového roku nastoupí ze zahraničního referátu MgA. Barbora Haplová. Ze zahraničního referátu divadelního oddělení také odchází BcA. Jana Stárková z pozice referenta pro románské jazyky, Rusko a další země. Obě referentky nahradí Mgr. Andrea Raušerová, která nastoupí na celý úvazek, aby obě oblasti po předchůdkyních obsáhla.

Jiří Srstka

GRANTY A CENY DILIA

DIVADELNÍ GRANT DILIA VYHLÁŠEN

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře činoherních inscenačních projektů studentů uměleckých škol a filozofických fakult s důrazem na současnou českou i zahraniční dramaturgii a původní tvorbu. Uzávěrka podání žádostí o grant DILIA byla 15. prosince 2018.

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře studentských činoherních projektů. Žadatelé mohou být studenti vysokých uměleckých škol (DiFA JAMU Brno, DAMU Praha) a filozofických fakult (FF MU Brno, FF UK Praha, FF UP Olomouc, FPF SU Opava – obor kulturní dramaturgie).

Studentským projektem se rozumí takový, jehož hlavní inscenační tým (režie, scénografie, úprava atd.) je tvořen pouze studenty. Podpora bude udělena pouze projektům, jako jsou scénická čtení a inscenace původních českých textů či dosud neuvedených překladů zahraničních her. Jedním z předpokladů úspěchu žádosti je ošetření autorských práv spojených s daným projektem ze strany DILIA.

O grant se mohou ucházet jak projekty vytvořené v rámci školní výuky, tak projekty vytvořené na základě vlastní iniciativy studentů.

Žádost o grant podává přímo student (autor, režisér, produkční apod.). Autor projektu (kolektiv) musí být v době podání žádosti řádným studujícím jedné z výše uvedených fakult.

Pokyny k podání žádosti o Divadelní grant DILIA jsou uveřejněny na internetových stránkách www.dilia.cz.

V roce 2018 bylo na základě Grantu DILIA podpořeno celkem 6 projektů studentů vysokých uměleckých škol a filozofických fakult z Prahy, Brna a Opavy. DILIA je tak jedinou divadelní agenturou, která soustavně podporuje mladé české autory a divadelníky.

MŠ

27. ROČNÍK CENY JOSEFA JUNGMANNA

Cena Josefa Jungmanna za nejlepší beletristický překlad uplynulého roku spolu s dalšími oceněními byla udělena 2. října 2018 v prostorách pražského Goethe Institutu. Porota ve složení Václav Jámek (předseda), Dagmar Hartlová, Magdaléna Štulcová, Olga Uličná a Jan Zelenka rozhodla takto:

Cenu Josefa Jungmanna za rok 2017 získává Šimon Pellar za překlad z angličtiny románu Hermana Melvilla *Bílá velryba* (Odeon).

Mimořádnou tvůrčí odměnu získává Magdaléna Křížová za překlad z hebrejštiny románu Asafa Gavrona *Osada na pahorku* (Pistorius a Olšanská).

Tvůrčí prémie:

Viktorie Hanišová

(Philipp Winkler: *Chuligán*, překlad z němčiny, vyd. Host)

Věra Kociánová

(Jurgis Kuncinas: *Túla*, překlad z litevštiny, vyd. Venkovské dílo)

Radvan Markus

(Máirtín Ó Cadhain: *Hřbitovní hlína*, překlad z irštiny, vyd. Argo)

Petra Martínková

(Henry James: *Anglické hodiny*, překlad z angličtiny, vyd. Leda)

Jakub Šedivý

(Ivan Šmeljov: *Slunce mrtvých*, překlad z ruštiny, vyd. Prostor)

Prémie Tomáše Hrácha nebyla udělena.

Do Síně slávy byla uvedena **Pavla Lidmilová**, překladatelka z portugalštiny a španělštiny, nositelka Státní ceny za překlad.

Krameriův vinš za podporu a rozvoj literárního překladu získává nakladatelská redaktorka **Marie Zábranová**.

Při této příležitosti bylo již tradičně předáno **Stipendium Hany Žantovské** na překlad poezie (donátorů Ireny Murray Žantovské a Michaela Žantovského), a to **Vítu Pokornému** na antologii španělských básníků Generace 27.

VŽ

DOZORČÍ RADA DILIA UDĚLILA UZNÁNÍ

Dozorčí rada divadelní, literární, audiovizuální agentury DILIA po čtrnácté ocenila umělce za jejich celoživotní umělecké tvůrčí činy, občanské postoje a ostatní aktivní činnosti v široké oblasti kultury. Uznání uděluje Dozorčí rada spolu s ředitelem DILIA na písemný návrh jednotlivců nebo profesních klubů členům DILIA, zpravidla starším šedesáti let. Oceněnému přísluší odměna ve výši 20.000 Kč.

Na předvánočním setkání členů DILIA, dne 12. prosince 2018, byli oceněni Magdalena Štulcová, Ivan Šlapeta a Václav Šašek.

Všem oceněným srdečně gratulujeme a za jejich práci děkujeme!

MŠ

MAGDALENA ŠTULCOVÁ

je významná překladatelka z němčiny. Po maturitě vystudovala obor dramaturgie na DAMU. Krátce působila jako dramaturgyně ve Východočeském divadle v Pardubicích a jako lektorka v Divadelním ústavu v Praze. V letech 1974–90 narázově pracovala pro DILIA jako lektorka německých textů a překladatelka ve svobodném povolání. Od 1990 redaktorka divadelních textů v DILIA, 1994–2000 vedoucí knihovny DAMU, 2000–2008 specializovaná knihovnice v divadelním a filmovém oddělení Městské knihovny v Praze, 2009–2014 vedla židovskou knihovnu při Lauderově škole. Překladatelské činnosti se věnuje od r. 1982, zejména v oblasti divadelní

literatury, současné beletrie a non fiction. Souvisle překládá od r. 1990. Je autorkou publikace *Slovníček rakouských dramatiků*, jejichž hry byly přeloženy a publikovány v češtině (1999). Překlady publikuje též v divadelních programech a v časopisech (Literární noviny, Divadelní noviny, revue Prostor aj.). V roce 2011 získala rakouskou „Překladatelskou prémii za rok 2011“ (Übersetzungsprämie des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Kultur, 2011).

IVAN ŠLAPETA

je významný český kameraman. Přes třicet let působil ve filmovém studiu Barrandov, spolupracoval s více než stovkou autorů, scenáristů a režisérů v evropském i světovém kontextu. Natočil více než 40 celovečerních filmů, mimo jiné např. kultovní snímky *Trhák*, *Vrchní, prchni!* či *Kulový blesk*. Výrazně se podílel také na filmové i seriálové tvorbě televizní. Za všechny jmenujme úspěšný seriál *Zdivočelá země* či pokračování legendárního seriálu *Nemocnice na kraji města po dvaceti letech*. Přednáší na filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze. V roce 2008 obdržel za své celoživotní dílo cenu Asociace českých kameramanů.

VÁCLAV ŠAŠEK

je známý český dramaturg a filmový scenárista. Jeho práce je spjata především s filmem československé nové vlny 60. let 20. století. Jeho první realizovaný film jakožto dramaturga byl *Černý Petr* režiséra Miloše Formana. Scénáristicky se podílel na více než třiceti filmech a seriálech. Mezi jeho nejvýznamnější počiny v této oblasti patří např. film *Intimní osvětlení*, na jehož scénáři spolupracoval s Jaroslavem Papouškem, či snímky podle literárních předloh Jaroslava Havlíčka: film *Petrolejové lampy*, který v roce 1972 získal Velkou mezinárodní cenou na festivalu v Cannes, a film *Helimadoe*, za jehož scénář obdržel v roce 1994 Českého lva.

OCENĚNÍ

CENY MKČR

Státní ceny jsou udělovány za literaturu a za překladatelské dílo, Ceny Ministerstva kultury pak za přínos v oblasti divadla, hudby, výtvarného umění a architektury a za přínos v oblasti kinematografie a audiovizí. Slavnostní předávání cen proběhlo na Nové scéně Národního divadla v Praze v neděli 21. 10. 2018.

Státní cenu za překladatelské dílo získala překladatelka z polštiny Helena Stachová, která se překladatelské práci věnuje od roku 1950. Do češtiny převedla dvě stovky knižních titulů autorů jako Sławomir Mrożek nebo Stanisław Lem.

Cenu ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla obdržel Jan Schmid, herec, režisér, publicista, textař, prozaik, dramatik, scenárista, výtvarník, ilustrátor, moderátor a divadelní manažer. Cenu obdržel za celoživotní dílo, zejména za přínos českému studiovému divadlu, profilaci divadla Studio Ypsilon a rozvoj oboru včetně výchovy nastupující generace.

Cenu za přínos v oblasti hudby získal skladatel Luboš Sluka, který byl oceněn za celoživotní skladatelskou a redakční činnost a za statečné lidské i odborné postoje v době nesvobody. Působil jako dramaturg Československé televize, šéfredaktor hudebního vydavatelství Panton a předseda Asociace hudebních umělců a vědců. Je autorem více než sta různorodých hudebních děl.

Cenu za přínos v oblasti výtvarného umění získali Jana a Jiří Ševčíkovi, kteří převzali cenu za celoživotní dílo, především pak za výjimečnou kurátorskou, teoretickou a pedagogickou činnost, jakož i za propagaci českého a slovenského výtvarného umění v mezinárodním kontextu.

Cenu za přínos v oblasti architektury získala Růžena Žertová, která navrhla několik obchodních domů v různých městech republiky. Od 70. let navrhovala oděvní doplňky, šperky a svítidla. V roce 2016 shrnula její práci monografie Růžena Žertová: Architektka domů i věcí.

Cenu za přínos v oblasti kinematografie a audiovizí získal Hynek Bočan, který obdržel ocenění především za své filmy ze 60. let a tematicky i mravně kontinuální tvorbu s Jiřím Stránským po roce 1989. Samostatně debutoval v roce 1965 snímkem *Nikdo se nebude smát*. Z jeho obsáhlé režijní tvorby vynikly seriály z 90. let *Přítelkyně z domu smutku* a *Zdivočelá země* či film *Bumerang*.

Státní cenu za literaturu nepřevzal spisovatel Jiří Hajčec. Cenu za přínos kinematografii měl získat in memoriam režisér Evald Schorm, nicméně rodina cenu také nepřevzala.

(zdroj: ČTK)

PRÁVO

KRITIKOVA PĚŠT

Nedávno jsem měl rozhovor s jedním ostřejším divadelním kritikem o tom, do jaké míry může kritik zajít ve svých invektivách vůči umělcům, jež zmiňuje ve svých kritikách. Překvapilo mne jeho přesvědčení o tom, že v rámci svobody projevu může do kritiky napsat cokoli. Myslím si, že tomu tak není. Zním minimálně tři zákonné předpisy, které se uvedené problematiky zásadně dotýkají. V první řadě jde o Listinu základních práv a svobod, v druhé řadě o občanský zákoník v ustanoveních týkajících se ochrany osobnosti člověka a v neposlední řadě tiskový zákon.

Pokud započnu právě tiskovým zákonem č. 46/2000 Sb. musím říci, že povinnosti vydavatele periodického tisku jsou koneckonců rozvedením práv na ochranu osobnosti člověka, jež je obsaženo v občanském zákoníku – viz níže, ale je obohaceno o dobrou pověst právnické osoby:

„Jestliže bylo v periodickém tisku uveřejněno sdělení obsahující skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti nebo soukromí určité fyzické osoby, anebo jména nebo dobré pověsti určité právnické osoby, má tato osoba právo požadovat na vydavateli uveřejnění odpovědi. Vydavatel je povinen na žádost této osoby odpověď uveřejnit.“

Tiskového zákona je zcela zjevně třeba z toho důvodu, že obsahuje lhůtu a podobu případné omluvy či odpovědi dotčené osoby tak, aby se případné omluvy, respektive sdělení odpovědi dočkala neprodleně.

Ta má právo požádat o uveřejnění odpovědi nejpozději do 30 dnů ode dne uveřejnění napadeného sdělení. Pokud tak neučiní, právo na odpověď zaniká (prekluduje). Obdobně má vydavatel periodického tisku povinnost uveřejnit odpověď nebo dodatečné sdělení do 8 dnů ode dne od doručení žádosti fyzické či právnické osoby. Pokud tak neučiní, může být pokutován krajským úřadem.

Takto celá záležitost vyhlíží jako nekomplikovaná věc, ale čtenář si jistě uvědomuje, že největším problémem je to, zdali vydavatel akceptuje žádost o uveřejnění odpovědi či nikoli, jelikož se může domnívat, že nezasáhl do cti, důstojnosti nebo soukromí fyzické osoby nebo dobré pověsti právnické osoby. Pak následuje soud, který však postupuje podle příslušných ustanovení občanského zákoníku.

Část občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb.) týkající se osobnosti člověka (§§ 81 až 117) není právě jednoduchou četbou, a to ještě laický čtenář netuší, že je nezbytné předmětná ustanovení občanského zákoníku někdy vykládat tak, aby byly v souladu s příslušnými ustanoveními Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina). Právníci to neradi slyší, ale mnohá ustanovení občanského zákoníku týkající se osobnosti člověka jsou v přímé konkurenci s ustanoveními, jež obsahuje Listina. Tak kupříkladu občanský zákoník ochraňuje soukromí fyzické osoby, ale Listina zaručuje svobodu projevu a právo na informace. Nebo podle občanského zákoníku se může podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídít bez svolení dotčeného člověka k vědeckému nebo uměleckému účelu, ale Listina obsahuje ustanovení, dle kterého má každý právo na ochranu před zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. A tak bych mohl pokračovat dál a dál.

Při aplikaci práva ohledně osobnostních atributů fyzické osoby je tak dobré nahlížet do judikatury, jež je v případě osobnostních práv poměrně rozsáhlá. Dá se z ní velice nahrubo vyčíst pár zásad. Za prvé je dle ní nezbytné rozdělovat mezi celebritami a „obyčejnými lidmi“. Tedy celebrity jsou v centru zájmu celé společnosti, v naprosté míře jsou celebritami na základě vlastního rozhodnutí, a proto musí snést více zásahů do svých osobních atributů než „obyčejné osoby“. Obrazivě řečeno zámečník je chráněn více, než herec či politik. Judikatura poté uplatňuje minimálně tři kritéria, jež jsou platná i pro ochranu osobnostních práv celebrit. Prvním kritériem je to, že nikdo nesmí vnikat do intimního života fyzické osoby a zveřejňovat o něm zprávy. Druhá zásada spočívá v tom, že není možno sdělovat o fyzické osobě zjevné nepravdy. A třetím kritériem je zákaz dehonestace fyzické osoby. Předpokladem pro uplatnění těchto zásad je však intenzita narušení shora uvedených zákazů včetně jejího rozsahu. Když o někom řeknu, že nosí špinavé ponožky plné děr, nemá takový případ asi potřebnou intenzitu porušení osobnostních práv. Pokud o někom vyprávím, že má osm milenek a manželku k tomu, jde jistě o patřičnou intenzitu porušení osobnostních práv, ale rozdíl bude v tom, zdali to dotýčný vyprávěl v hospodě nebo do televizní kamery.

Ale zpět ke kritikům, kteří si, jak již bylo řečeno, hranice osobnostních atributů často neuvědomují s tím, že umělci jsou také jenom lidé, že. Nejčastějším případem, na který můžeme v kritikách narazit, je dehonestace umělce, respektive jeho ostouzení. Jestliže kritik napíše, že režisér divadelního představení by měl znovu chodit do základní školy, aby si osvojil základní pravidla českého pravopisu, nebude asi takové prohlášení „přes čáru“. Jestliže však kritik napíše, že režisér je imbecil, kterého by měli raději odstěhovat do Antarktidy,

aby nepáchal zločiny na nevinném publiku, půjde již asi o dehonestaci. Odhaduji, že dalším častým případem ohledně kritik je hlásání nepravd, pokud mají svou váhu a dopad. Nazve-li kritik profesionálního herce amatérem, na kterém je vidět, že nemá příslušné vzdělání, může se asi herec ohradit, že vystudoval herectví na DAMU. Asi častějším případem bude uveřejněné tvrzení, že herec (celebrita), jehož žena se nachází v pozeňnaném stavu, randí zvesela s jinými ženami. Zjevně nejsložitějším případem k rozsouzení se pak jeví pronikání do intimního života a vydávání zpráv či fotografií o něm, což se ale většinou divadelních kritiků netýká. V těchto případech právě nejvíce trpí celebrity a každý případ je nezbytné posuzovat odděleně.

Na závěr je dobré poznamenat, že kritiků, kteří se blíží ke shora nastíněné hradě, není mnoho. Tedy jde v praxi většinou o bulvár... ale co to je bulvár a kam až sahá?

Jiří Srstka

P. S. V další části Věstníku v sekci Zábava uveřejňuji poměrně neznámý text Jaroslava Haška pod názvem „Profesor František Sekanina, český kritik“, o kterém se dá říci, že na shora uvedenou problematiku navazuje.

BREVIÁŘ AUTORA: PRAXE DILIA PŘI LICENCOVÁNÍ A VÝPLATĚ ODMĚN U TZV. BARRANDOVSKÝCH FILMŮ

DILIA dlouhá léta, od účinnosti „nového“ autorského zákona č. 121/2000 Sb., spravuje práva k tzv. barrandovským filmům. Tj. licencuje a vybírá autorské odměny za užití těchto filmů. Děje se tak dílem v důsledku relativně komplikovaného právního režimu stanoveného zákony, dílem na základě smluvního propletence mezi DILIA a autory, resp. jejich dědici, DILIA a Státním fondem kinematografie a jím pověřených subjektů, které s uvedenými filmy nakládají (aktuálně je jím Národní filmový archiv, dále „NFA“).

Protože uvedené téma je po právní stránce skutečně poměrně složité a cílem článku není právní analýza, pokusím se dále v článku maximálně zjednodušovat a dospět k popisu praktického režimu DILIA při udělení souhlasů za autory a inkasa odměn pro ně.

Nejprve ale bude potřeba přece jen trochu právního ptydepe za účelem definování základních pojmů, potřebných pro vysvětlení praxe.

Barrandovskými filmy se rozumí audiovizuální díla vyrobená ve Filmovém studiu Barrandov nebo Filmovém studiu Gottwaldov a zveřejněná v letech 1. 1. 1965 až 31. 12. 1991. (dále jen „filmy“).

V době porevoluční bylo třeba pro uvedené filmy, vzniklé v období komunismu ve výše uvedených státních organizacích a řídících se v období svého vzniku tehdejší právní úpravou, vyřešit jak úpravu

vlastnictví a nakládání s hmotnými substráty těchto filmů, tak režim práv výrobcovských i autorských.

To se dělo postupně jednak zákonem č. 241/1992 Sb. o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie a zákonem č. 273/1993 Sb. o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl a následně zákonem č. 496/2012 Sb. o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu), které velice stručně řečeno stanovily, že veškerá práva k těmto filmům vyplývající z předchozí právní úpravy a uzavřených smluv vykonává Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie („Původní fond“), resp. Státní fond kinematografie („SFK“), coby jeho nástupce. A také novým autorským zákonem č. 121/2000 Sb., který Původní fond, resp. SFK označil za výrobce za účelem výkonu práv výrobce, jež tento zákon nově zavedl.

Sečteno, podtrženo výše citovaná porevoluční úprava stanovila subjekt, který má původní (jakož i zákonem nově zřízená) práva vykonávat. Nicméně tím přirozeně nevyřešila veškeré problémy. Zejména ten, o jaký soubor práv se jedná, která práva tímto způsobem SFK „podědil“ či nově nabyli.

A to proto, že rozsah autorských práv se musí dovozovat z právní úpravy platné v době vzniku příslušných filmů a původních smluv při jejich vzniku uzavřených. A i mezi právními specialisty je sporné, jak to s tímto souborem práv, resp. jednotlivými právy jej tvořícími, je.

I z toho důvodu dlouhodobě existuje spolupráce mezi DILIA a Původním fondem i jeho nástupcem SFK, řešící otázky týkající se autorských práv k těmto filmům, tj. režim licence i platby odměn pro autory těchto filmů, myšleno tím

režiséry, scénáristy, kameramany, architektky, kostýmní výtvarníky a některé další autorské profese i jejich dědice.

Rozsah práv, který SFK za citované autory vykonává/licencuje i výši odměn pro ně stanoví tradičně smlouva. Ta byla od roku 2000 aktualizována celkem 3x. Poslední aktualizace proběhla s účinností k 1. 1. 2017 s tím, že uzavření nové smlouvy předcházela dlouhá, více než rok trvající jednání.

Stručně shrnuto se oproti předchozímu stavu měnily dvě zásadní věci:

1. licenční režim, kdy požadavkem na straně SFK bylo, aby byl v co nejširším rozsahu pověřen sjednáváním licenčních, resp. podlicenčních smluv s uživateli (s argumentem jednoho licenčního místa);
2. výše odměny, kdy DILIA v souvislosti se změnou požadovanou SFK pod bodem 1 i s faktem, že na poli užití děl dochází k důležitým posunům od tradičních způsobů užití filmů ke způsobům novým, požadovala pro autory navýšení odměny.

Výsledkem dlouhých a složitých jednání bylo na jedné straně zjednodušení licenčního režimu pro SFK (resp. NFA, který pro SFK licencování zajišťuje), na druhé straně navýšení odměny pro autory v některých segmentech.

V podrobnostech vypadá situace před uzavřením nové smlouvy a po jejím uzavření takto:

Před uzavřením smlouvy byl autorský podíl z příjmů SFK jednotně stanoven na výši 15%. SFK mohl licencovat jen za práva uvedená výslovně ve smlouvě, v ostatních byly podmínky za autory

sjednávány separátně. Nutno ovšem dodat, že SFK licencoval filmy v naprosté většině oblastí, mimo smlouvu zůstávalo de facto jen užití v oblasti reklamy a propagace, užití částí filmů, tzv. příbalů a některé další, z hlediska inkasa či objemu podružnější způsoby užití. Přičemž režim licencování některých způsobů užití byl mezi DILIA a SFK sporný, to se týkalo zejm. užití děl na internetu a jiných marginálnějších způsobů užití typů užití fotosek na výstavách apod.

Aktuální režim je následující:

Odměna autorů, tj. podíl z příjmů fondu je různý ve vazbě na typ užití. DILIA pro autory, dědice inkasu je

— **25 % z příjmů SFK v případě užití děl vysíláním na komerčních televizích při přerušování filmů reklamou a v případě užití děl na internetu;**

— **18 % v případě užití děl prodejem práv do zahraničí (mimo ČR a SR);**

— **15 % zůstává jako obecný podíl z příjmů v ostatních případech;**

— **mimo stanovené podíly je ponecháno sjednání výše odměny na dohodě ad hoc, v jednotlivých případech, u způsobů užití vyžadujících odsouhlasení nositeli práv, dle popisu níže**

Obecný režim udílení licence, resp. podlicence je takový, že napřímo licencuje SFK (resp. NFA v jeho zastoupení). Pouze u následujících způsobů užití se tak děje po získání předchozího souhlasu od nositelů práv, s tím, že po jeho získání licencuje fond

- **příbaly v ČR a SR u filmů vytvořených do 1976**
- **užití statických snímků z filmů a fotosek**
- **užití částí filmů nad 3 minuty**
- **užití částí filmů v rámci jiného AVD či zvukového díla za účelem reklamy a propagace**
- **užití statických snímků z filmů či fotosek pro účely reklamy a propagace**

Podarilo se tak navýšit odměny pro autory a konečně se v důsledku nové smlouvy k předmětným filmům povýšilo i inkaso odměn z užití těchto filmů v celku.

Mimo smlouvu DILIA a SFK, tedy k individuálnímu sjednávání podmínek pak zůstává samostatné užití scénáře, postav filmu a jiných složek filmu mimo samotné AVD a podmínky merchandisingu.

Zde tedy bude pro zastupované autory nadále podmínky sjednávat a smlouvy uzavírat DILIA napřímo s uživateli.

V případě dotazů k aktuálnímu režimu licencování a inkasu odměny za uvedené filmy se neváhejte obrátit na autora článku, případně na zaměstnance mediálního oddělení DILIA.

Jan Barták

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA

SAZEBNÍKY DILIA PO NOVELE AUTORSKÉHO ZÁKONA

O velké implementační novely autorského zákona z dubna loňského roku¹ jsme do Věstníku psali již několikrát. Není to snad proto, že bychom chtěli z pravidelných čtenářů Věstníku vytvořit specialisty na autorský zákon, ale proto, že dopad na autorskoprávní praxi, tj. na licencování děl a odměnu za jejich užití, je skutečně značný, a to zejména v oblasti kolektivní správy.

Tentokrát se proto budeme věnovat podrobněji tématu sazebníků. Jedná se o téma, které jako jedno z mála nevycházelo z implementace směrnice o kolektivní správě², ale iniciovalo je Ministerstvo kultury ČR (dále „MK ČR“) coby původce vládní předlohy novely. A při projednávání novely to bylo téma nejživější, přitáhlo největší pozornost médií i nejvyšší míru zákonodárné iniciativy poslanců.

Výsledkem je, jak je to bohužel v české kotlině pravidlem, legislativní zmetek, slepenec poslaneckých návrhů, které jsou na hony vzdáleny původní vládní předloze i záměru zákonodárce prezentovanému v důvodové zprávě k ní.

Sazebníky jsou v aktuálním znění zákona upraveny ve dvojím smyslu. Jednak z hlediska věcného – z hlediska kritérií, která mají být při tvorbě sazeb zohledněna, jednak z hlediska procesního – jak mají být sazby kolektivními správci uvedeny do praxe.

První hledisko, kritéria sazeb, stanoví § 98e autorského zákona (dále „AZ“), druhé hledisko, proces vzniku sazeb upravuje jeho § 98f.

Tak trochu absurdně přitáhl při projednávání zákona pozornost spíše aspekt formální a největší porce poslaneckých návrhů se věnovala procesu vzniku sazeb, přičemž samotná kritéria jejich vzniku zůstala ve vládním návrhu de facto nezměněna.

Kritéria sazeb odměn kolektivního správce

Jak jsem již uvedl výše, kritéria, ke kterým má kolektivní správce při tvorbě sazeb přihlídnout, stanoví nově § 98e AZ. No, nově. Přesněji by bylo říci staronově. Protože základní princip, aby sazby byly sjednávány s uživateli za přiměřených a rovných podmínek, s ohledem na účel, způsob, rozsah a okolnosti užití děl, byl obsažen již v autorském zákoně před novelou (srov. § 100 AZ před novelou). Rovněž většina kritérií uvedených v § 98e odst. 3 AZ byla již v autorském zákoně před novelou v citovaném ustanovení § 100 také uvedena. Novum tedy snad spočívá v ucelenější a přesnější úpravě kritérií v jednom ustanovení zákona (a to právě v komentovaném § 98e, v podrobnostech viz znění tohoto ustanovení).

1 zákon č. 102/2017 Sb.

2 směrnice č. 2014/26/EU

Postup při sjednávání sazebníků

Zcela nová je naopak úprava procesu, jakým mají být sazby ze strany kolektivního správce uvedeny do praktického života – tedy za jakých okolností mohou být sazby vůči uživatelům uplatňovány. A zde se zákonodárce, v daném případě ztělesněný v podobě jednotlivých poslanců, kteří svými návrhy vládní návrh zcela změnili, skutečně „vyřádl“.

Výsledkem je úprava, která je velmi zmatečná, a to v několika ohledech. Celé ustanovení nese nadpis „Postup při sjednání některých sazebníků“, přičemž ovšem v přijaté verzi není jeho použití nikterak omezeno. Oproti původnímu záměru vládního návrhu, který daný postup omezoval na taxativně vymezené oblasti kolektivní správy, se postup podle § 98f AZ uplatní obecně, ve vztahu ke všem sazebníkům kolektivních správců. Komentované ustanovení ve svém odstavci 3 a 4 dále odlišně upravuje tutéž situaci, a to zákonem předepsaný postup pro kolektivního správce a uživatele, resp. osobu uživatele sdružující či zastupující, kteří vůči sazebníku vyjádřili zákonem stanoveným způsobem a v dané lhůtě nesouhlas. Výkladem lze dovodit, že ustanovení odst. 3 je obsoletní, protože je de facto přejato a dále rozvedeno odst. 4 citovaného ustanovení. Z toho vychází následující proces.

Zákon rozlišuje 2 situace:

1. *navýšení sazebníku do výše inflace*
2. *navýšení sazebníku více než činila inflace v předcházejícím roce*

V druhém případě je v procesu o krok navíc – zákon vyžaduje předběžný souhlas MK ČR s navýšením sazebníku následujícím způsobem:

- Ministerstvo souhlas nevydává, pokud zvýšení sazby odměny nevychází z objektivních a nediskriminačních kritérií nebo pokud není ve vztahu k těmto kritériím přiměřené – to jsou limity správního uvážení MK ČR.
- Pokud MK ČR souhlas nevydá, může kolektivní správce sazby platně navýšit pouze o inflaci a rozporovat rozhodnutí MK ČR ve správním soudnictví.
- Pokud MK ČR souhlas vydá, je další postup shodný jako při zveřejnění návrhu sazebníku podle bodu 1.

Následující proces tak platí univerzálně, pro postup dle bodu 1 (tedy pro navýšení sazeb o inflaci), resp. po odsouhlasení navýšení nad inflaci ze strany MK ČR podle popisu výše:

- Kolektivní správce je povinen návrh sazeb zveřejnit na svých webových stránkách do 31. 8. roku předcházejícího předpokládané účinnosti sazeb a současně je povinen návrh předložit „zástupcům uživatelů“, kteří splnili zákonné předpoklady

a přihlásili se za tímto účelem u kolektivního správce³, a vyzvat je k vyjádření k tomuto návrhu ve lhůtě jednoho měsíce.

- Ve stejné lhůtě je kolektivní správce povinen zaslat elektronickými prostředky návrh sazebníku spolu se zdůvodněním MK ČR.
- Pokud některá z osob vyzvaných k vyjádření nebo i jednotlivý uživatel, který má s příslušným kolektivním správcem uzavřenu smlouvu pro daný způsob užití předmětu ochrany nebo který takovou smlouvu uzavřít hodlá, uplatní písemně v uvedené lhůtě proti tomuto návrhu námítky, je kolektivní správce povinen s ní do dvou měsíců od jejich doručení důvody těchto námitek projednat. Návrh sazebníku se považuje vůči sazebníkem nesouhlasící osobě za neodsouhlasený, což platí i vůči uživatelům v této nesouhlasící osobě sdružených či touto osobou zastoupených.
- Pokud po uplynutí dvou měsíců nedojde k dosažení shody na sazebníku, jsou nesouhlasící osoba a dotčený kolektivní správce povinni bez zbytečného odkladu předložit žádost o zprostředkování sjednání sazebníku za využití prostředníka podle § 101 AZ.
- Teprve pokud nedojde ke sjednání sazebníku postupem za využití prostředníka, je nesouhlasící osoba anebo kolektivní správce oprávněn podat návrh soudu na rozhodnutí sporu o určení sazby

³ resp. Národní knihovně ČR ve věci sazebníků týkajících se knihoven či veřejnoprávních vysílatelů, rozhlasu či televizi, v případech sazeb, které se jich týkají.

odměny uvedené v návrhu sazebníku (bez projednání před prostředníkem by měl tedy soud žalobu podanou jednou či druhou stranou zamítnout).

- Vůči ostatním uživatelům, tedy uživatelům, kteří výše uvedeným způsobem námítky neuplatnili, se návrh sazebníku považuje za odsouhlasený.

Z výše uvedeného snad sama o sobě vyplývá těžkopádnost procesu při tvorbě nových sazebníků. O to absurdnější je, že zákon v přijaté podobě předpokládá absolvování uvedeného procesu vždy, když je sazebník měněn, byť prostým navýšením sazeb o inflaci. Aby toho nebylo málo, stanovil zákonodárce v přechodných ustanoveních loňské novely autorského zákona povinnost, aby kolektivní správci k 31. 8. 2018 nově navrhli veškeré sazebníky.⁴

Odras výše uvedeného zákonného stavu v realitě je, že během letošního podzimu jsou jak kolektivní správci, tak asociace uživatelů a MK ČR zcela zaměstnání procesem při sjednávání sazebníků, přičemž z hlediska věcného se dosavadní sazby kolektivních správců mění naprosto minimálně.

⁴ Nutno dodat, že citované přechodné ustanovení dávalo, dejme tomu, smysl v původní podobě vládního návrhu, který stanovený proces předpokládal jen u sazebníků v zákoně výslovně uvedených oblastech, které se v zásadě týkaly povinné kolektivní správy. Což mělo jistou elementární logiku. Poté, co byl v důsledku poslaneckých iniciativ proces rozšířen na veškeré sazebníky kolektivního správce, i v oblasti dobrovolné, tedy smluvní kolektivní správy, je uvedené ustanovení v praxi absurdně široké.

Reálný dopad nové úpravy do praxe DILIA

Co tedy výše popsaná nová zákonná úprava přinesla do praxe DILIA?

Předně fakt, že veškeré sazby z oblastí, v nichž je DILIA činná v rámci kolektivní správy, jsou uvedeny na webu DILIA. A to i v oblastech, kde má DILIA ze zákona či reálně jediného smluvního partnera (např. Národní knihovnu či Český rozhlas). Sazebníky jsou k nalezení na www.dilia.cz, v části ke stažení/kolektivní správa/uživatelé.⁵

Kromě uveřejnění na svém webu DILIA sazby zaslala na vědomí MK ČR a osobám sdružující uživatele, které se u ní za tímto účelem přihlásili, resp. Národní knihovně ČR a Českému rozhlasu.

V reakci na to byly DILIA doručeny ze stran některých asociací uživatelů námítky, které DILIA aktuálně zákonem předpokládaným postupem vypořádává.

Uvedená situace je nejpalčivější v oblasti přenosu vysílání, tedy oblasti licencování kabelových televizí a ostatních provozovatelů přenosu (provozovatelé IPTV, satelitní operátoři) a v době vzniku článku se jeví tak, že shoda na sazbě se bude hledat obtížně. A to z toho důvodu, že subjekty fungující na trhu přenosu zkrátka využily možnost, kterou jim zákon dal a na základě procesu v § 98f požadují renegociaci a v naprosté většině i snížení sazeb. A to navzdory tomu, že sazby mezi celým trhem a DILIA jsou smluvně sjednány již 10let a DILIA sazbu od roku 2014 neměnila. A nemění ji ani pro rok 2019, s výjimkou navýšení o inflaci, jak má také ve smlouvách sjednáno.

Důsledkem současného stavu pro autory může bohužel být značný výpadek inkasa v oblasti audiovizie rokem 2019 počínaje, do doby, než se DILIA s asociacemi v oblasti přenosu vysílání dohodne, případně, než proběhne celý zákonem předpokládaný soudní proces, pokud se uvedeným stranám dohodnout nepodaří.

Jan Barták

5 Sazebníky jsou na jednom místě také k nalezení v tomto článku na webu DILIA: „Návrhy sazebníků DILIA pro rok 2019“ (v případě zájmu zadejte název článku do vyhledávače na www.dilia.cz)

ZÁBAVA

PROFESOR FRANTIŠEK SEKANINA, ČESKÝ KRITIK

Jest málo lidí v Čechách, kteří by tak spokojeně vypadali jako profesor František Sekanina. Zejména však jest málo kritiků, kteří by se tak příjemně usmívali na tento svět, jako to činí pan Sekanina.

Vezměte si za příklad kritika dr. Arne Nováka, ten vypadá v pravém slova smyslu jako mistr popravčí, a kritik Vodák z Času pohlíží před sebe zachmuřeně a má typ onoho muže, který vodi odsouzence k šibenici. A na všechny výkladní skříně knihkupectví pohlíží jak Arne Novák, tak i Vodák s velkým opovržením, neboť tam čtou za sklem jména proskribovaných. A často si odplivnou, když uzíj onu povědomou sobě pásku „Novinka“. A už ho vedou na šibeničku, toho autora. Jaký však rozdíl je v chování profesora Sekaniny. Jest to nejlepší muž v Čechách, muž velkého zlatého srdce, do kterého se vejde celá česká literatura. Jsem přesvědčen, že kdyby měl Sekanina nějaké jmění, že by ho úplně rozdal, kdyby byl lékařem, že by léčil zadarmo a v čas moru, že by mrtvé z piety pochovával. To zlaté srdce profesora Sekaniny! – Stejně usměvavě sedával kdysi mezi námi u Zlatého litru a se stejně blaženým úsměvem pročítá zaslané sobě práce k recenzi a nikdy dosud se nestalo, aby nějakého autora úplně odsoudil k smrti, dává milost všem lotrům jako francouzský král Ludvík Filip a jen tu a tam dotkne se, ovšem velice taktně, nejslabších stránek literární

tvorby v díle a končíva svou kritiku větou: „Jen čtenáře zarazí několik menších chyb, kterých jistě autor budoucně se vyvaruje. Tak píše autor důsledně omyl s měkkým – i – a – měl – píše mněl. Přechytlé germanismy vloudily se do knihy jistě omylem, takže kniha ta i přes některé formální nedostatky stane se drahou a milou všem, kdož přečtou ji s chutí a s pílí, neboť shledají v knize té pravou perlu moderní české tvorby, a jestli si Anna vzala konečně proti vůli svých rodičů hrdinu románu Pešáka, skončí celý děj ku spokojenosti starých rodičů, neboť právě včas autor v mistrném líčení odhaluje, že mladý Pešák stává se spolunajitelem domu. A co v té knize radostně uvítáme, jest dále to, jak celá rodina na onom malém českém městě zdůrazňuje své české smýšlení. Zmínka o lesích v okolí dovede vás uchvátit, neboť jistěže každý cítí z těch několika řádků vůni jehličí a „zdravého ovzduší venkova, ve kterém duše nalézá pravý klid.“

V nejšpatnější sbírce veršů nalezne Sekanina pravé perly, byť i nepatrné, a končíva svůj referát o nešťastníkovy slovy, že jest naděje, že během času zlepší mladý básník svou formu, neboť celá sbírka veršů jeví nepopíratelný talent, zejména báseň 'Za soumraku', v níž každému jistě nejlépe se zamlouvá ono pěkné dvojverší:

*A za nějakou poté chvíli
Nad lesy vyplul měsíc bílý.*

„Ovšem, že i tato báseň jeví jistě formální chybičky, tak kupříkladu nerýmuje se na 'březen' 'jeseň' a na 'jehličí' 'keř kdoulový'. Básník měl jistě dobrou snahu podati své verše bez rýmu, a očekáváme zcela určitě, že za krátký čas opět setkáme se s pilným pracovníkem, který dívá se na svět velmi moudře.“

A právě v těch větách, které objevují se v Národní politice ve sloupci Písemnictví, pozorujeme onu velkou lásku ke všem lidem, onu vše-lidskou snahu žít s každým v klidu a míru, nikomu nešlapat na jeho ideály, dle onoho čistě lidského výroku slavného německého básníka: „Leben und leben lassen.“ A jestliže Arne Novák a Vodák si myslí: „Já ti dám psát, holomku,“ – volá profesor František Sekanina: „I jen si piš, synu!“ A toto heslo vytrysknuvší z jeho velkého srdce jest dokumentováno každým řádkem, ve kterém uvádí Sekanina poctivě čtenáře Národní politiky do tajů nové literární české tvorby, ať je to jakéhokoliv oboru, básně či dramata, povídky, romány neb i odporné spisy z jiných oborů lidské činnosti, na které pohlíží Sekanina stejně shovívavě a stejně láskyplně. A tak vytryskla ze zlatého srdce Sekaninova ona úchvatná i krásná kritika knihy inženýra Paličky o zkouškách se zatěžováním železobetonových mostů. „Srdce se směje na tuto knížku.“ Tak začíná náš přítel Sekanina svou obsáhlou, nadšenou kritiku a pokračuje dále: „Knižka tato jest nejlepším, co dosud máme v moderní české literatuře.“

A stejně otcovsky, s tou velkou laskavostí velkodušného člověka, se choval Sekanina vždy i v soukromém životě a u Zlatého litru pohlížel na nás všechny s povzbuzujícím úsměvem, nikdy nepouštěl se do žádných polemik a na všechno kýval svou krásnou hlavou. Nejraději jedl taliány a rozřezával je s takovou pietou, s jakou rozřezává knihy, zaslané mu k recenzi. A když je pojídal, díval se vždy s litostivým pohledem na ty taliány, které teprve přijdou na řadu, a jistě že je v duchu odprošoval za to, že je musí naprosto zničit. A když bylo po pohřbu, napil se piva a již opět s velkodušností, která nemá sobě rovné, zastával se i nejmizernějších básníků.

A tak z toho všeho povstalo ono přísloví, rozšířené v kruzích literárních: „Koho chválí Sekanina, z toho Vodák sekaninu udělá.“

**(Jaroslav Hašek: Dějiny Strany
mírného pokroku v mezích zákona)**

30 VÝROČÍ

VÝROČÍ

VÝROČÍ ČLENŮ SPOLKU DILIA V ROCE 2018

50

Mgr. Pavel BRYCZ
PhDr. Radka DENEMARKOVÁ
Mgr. Petr MATOUŠEK
Petr REJCHRT

55

Doc. PhDr. Zuzana AUGUSTOVÁ, Ph.D.
Ing. Luděk KOUTNÝ
Mgr. Jan STEHLÍK
Ladislava ŠTĚPÁNOVÁ

60

Mgr. Art. Hana CIELOVÁ
MgA., Ph.D. Karel HORKÝ
Jiří CHLUMSKÝ
MgA. Martin KUBALA
Mgr. Zbyněk MATĚJŮ
Jana OLIVOVÁ

Mgr. Viliam POLTIKOVIČ
Martin VELDA

65

Mgr. Michal HÁJEK
Ivan HUBAČ
Jaromír KOMÁREK
PhDr. Hana LINHARTOVÁ
Mgr. Bedřich LUDVÍK
Jan NOVÁK
Ivo PELANT
Mgr. Zdeněk TROŠKA

70

MgA. Jiří ADAMEC
MUDr. Jan CIMICKÝ, CSc.
ak.mal. Dagmar DOUBKOVÁ
Libor DVORÁK
Šimon PELLAR
Petr POSPÍCHAL
PhDr. Helena SYNKOVÁ
Petr ŠTĚPÁNEK
Mgr. Magdalena ŠTULCOVÁ
Tomáš VONDROVIC

PhDr. Olga WALLÓ

75

Karel ČABRÁDEK
Prof. PhDr. Martin HILSKÝ
Mgr. Věra KUBÍČKOVÁ
Rudolf MILIČ
Mgr. Luděk SOBOTA
JUDr. Jelena TOMÁŠOVÁ
PhDr. Luboš TRÁVNÍČEK

80

Hynek BOČAN
Doc. Juraj JAKUBISKO
Mgr. Jaroslava KODATOVÁ
Jiří MENZEL
Jarka STUHLÍKOVÁ
Mgr. Jiří ŠIMŮNEK
Mgr. Ivan ŠLAPETA

85

František POKORNÝ
PhDr. Václav ŠAŠEK
Irena TARANTÍKOVÁ

90

PhMr. Hermína FRANKOVÁ
Věra JORDÁNOVÁ
Pavel KOHOUT
Mgr. Zdeněk KOPÁČ
JUDr. Jan KRATOCHVÍL
Karel ŠIKTANC

95

Prof. Antonín KACHLÍK

ÚMRTÍ

Úmrtí členů spolku DILIA v roce 2018

prof. MgA. Karel Makonj

9. 12. 1947–2. 1. 2018

doc. Dr. Josef Alois Tichý, CSc.

11. 3. 1929–25. 2. 2018

PhDr. Vlasta Dvořáčková

27. 2. 1924–14. 3. 2018

Pavel Šrut

3. 4. 1940–20. 3. 2018

Mgr. Svatava Simonová

25. 1. 1935–25. 3. 2018

Mgr. Eva Lavická

13. 6. 1937–29. 3. 2018

Juraj Herz

4. 9. 1934–8. 4. 2018

Mgr. Karina I. Havlů

17. 12. 1951–2. 6. 2018

PhDr. Jiří Pilka

20. 2. 1930–7. 7. 2018

Eva Červinková

18. 9. 1946–24. 7. 2018

Božena Šimková

3. 2. 1935–4. 8. 2018

PhDr. Jiří Josek

31. 3. 1950–10. 8. 2018

Eduard Světlík

13. 3. 1931–21. 8. 2018

MgA. Jiří Blažek

16. 12. 1931–22. 8. 2018

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

Krátkého 1
190 03 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL
prof. JUDr. Jiří Srstka
tel.: 283 892 686

SEKRETARIÁT ŘEDITELE
Eva Kraupnerová
tel.: 283 893 603
fax: 283 893 599

Ústředna:
tel.: 283 891 587

Linka pro volání z mobilu:
tel.: 606 614 658

AGENTURA

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ
vedoucí
Zdeněk Harvánek
tel. a fax: 266 199 876

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ
vedoucí
Zdeněk Harvánek
tel. a fax: 266 199 876

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ
vedoucí
Mgr. Veronika Žáková
tel.: 266 199 841

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ
vedoucí
Mgr. Jan Barták
tel.: 266 199 862

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy
Mgr. Jan Barták
tel.: 266 199 862

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Tomáš Herold
tel.: 266 199 865
tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl
Zuzana Hůlková
tel.: 266 199 834

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom
Anna Tichá
tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny
Šárka Procházková
tel.: 266 199 819

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz. E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz.

Kudy k nám:
Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca. 3 min. pěšky. Ulice Krátkého se nachází naproti Galerii Fénix ze strany, kde je ČSOB a KB. V přízemí naší budovy se nachází restaurace Peří a Sůl, na budově je velký nápis DILIA.

Věstník vydala **DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura z.s.**

Uzávěrka 21. 11. 2018, redakce: Marie Špalová a Helena Eliášová, e-mail: spalova@dilia.cz nebo eliasova@dilia.cz

www.dilia.cz